

AVİM
AVRASYA İNCELEMELERİ MERKEZİ
CENTER FOR EURASIAN STUDIES

MİLLÎ KAHRAMAN Rauf. R. DENKTAŞ

Tugay ULUÇEVİK

Blog No: 6
20.01.2012

İkinci Dünya Savaşının hemen ertesinde Kıbrısta Rumların yeniden canlandırdıkları ENOSIS yönündeki faaliyetler karşısında Dr. Fazıl Küçük önderliğindeki bir avuç Türk aman Kıbrıs Girit olmasın diye haykırarak seslerini Anavatanları Türkiyeye duyurmağa çalışmışlardır. Bu gür sesli kahramanlardan biri de o zaman yirmili yaşlardaki Rauf R. Denktaş olmuştur. Kıbrıstan yükselen bu ses Torosları aşarak Anadoluda yankı yapmıştır. Türkiyede Kıbrıs konusu gençliğin ve basının öncülüğünde 1954den itibaren millî dava olarak benimsenmiştir. Türkiye Kıbrıslı soydaşlarıyla ortak millî davanın etrafında kenetlenmiştir.

Denktaş millî davanın yürütülmesinde her aşamada etkili rol oynamıştır. 1973de davanın bayraktarlığını Dr. Küçükten resmen devralmıştır. Millî Davanın kahramanı olmuştur. Davanın gelişmeleri içinde Sayın Denktaşın halkının desteğiyle oynadığı önderlik rolü ve ifa ettiği tarihî görevler, kendisinin tarihe devlet kuran Türk Millî Kahramanı olarak geçmesine haklılık kazandırmıştır.

Denktaşı millî kahraman yapan sırf siyaset hayatında sahip olduğu üst makamlar ve bunlara ilişkin olarak taşıdığı Kıbrıs Türk Cemaat Meclisi Başkanı, Kıbrıs Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Otonom Kıbrıs Türk Yönetimi Başkanı, Kıbrıs Türk Federe Devleti Başkanı ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Kurucu Cumhurbaşkanı gibi seçkin istisnai sıfatlar değildir.

Onu millî kahraman yapan, halkına ve Türk ulusuna olan sevgisidir.

Halkıyla iç içe yaşamasıdır.

Halkının korkudan, kaygıdan uzak biçimde hür, bağımsız ve egemen olarak yaşaması

yönündeki emeli ve kuvvetli arzusudur.

Bu amaçla göze aldığı ve kararlılıkla giriştiği mücadeledir.

Bu mücadelede halkının iradesini ön plânda tutması ve demokrasiyi özümsemiş olmasıdır.

Halkının davasının yüceliğine ve haklılığına olan inancıdır.

Sadece siyasetçi değil, dava adamı olmasıdır. Davasının hedeflerine ulaşabilmek için siyaseti ustalıkla kullanabilmesidir.

Belirlediği hedefler doğrultusunda ortaya koyduğu büyük somut işlerdir.

Bu işleri başarmak için yüklenmekten kaçınmadığı sorumluluklardır.

Davasının uğruna macera peşinde koşmadan aldığı hesaplı risklerdir.

Yeri geldiğinde hayatını tehlikeye atmaktan kaçınmamış olmasıdır.

Yüreğinde taşıdığı Anavatan Türkiye sevdasıdır. Anavatanına olan bağlılığıdır.

Atatürkün ilkelerini ve inkılâplarını kendisine rehber edinmiş bulunmasıdır.

Türkiye olmadan Kıbrıs Türk halkının varlığını huzur, güvenlik ve refah içinde sürdüremeyeceğini görmüş ve bunun şuuruna varmış olmasıdır.

Halkına 1960 Antlaşmalarıyla tanınan eşit kurucu ortaklık hakkının sonradan Rumlar tarafından reddedilmesi ve halkının azınlık haklarıyla yetinmeğe zorlanması karşısında başlattığı mücadeleyi aşama aşama Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) ile taçlandırmasıdır.

Mücadelesini müzakereler yoluyla Kıbrısta iki ayrı halkın, devletin ve demokrasinin varlığı gibi olgulardan oluşan gerçeklere dayalı kalıcı bir çözüm şekli bulunması hedefi doğrultusunda sürdürmüş olmasıdır.

Taşıdığı üstün devlet adamlığı vasıflarıdır.

Denktaş, Devletinin kuruluşunu ilân etmeden önce müzakereler yoluyla Rumlarla siyasî eşitlik temelinde yeni bir ortaklık kurma imkânlarını iyi niyetle araştırmıştır.

Müzakerelerde, Rumların gerçek hedefinin 20 Temmuz 1974 Barış Harekâtımızın Adada meydana getirdiği iki kesimli coğrafyayı tamamen ortadan kaldırmak olduğunun bilinciyle hareket etmiştir.

Denktaş, Rum liderlerle yürüttüğü müzakerenin temel konusunun, aslında Lozanda Türkiye ile Yunanistan arasında Kıbrıs bakımından kurulan ve daha sonra 1959 Zürih ve Londra mutabakatlarıyla ve 1960 Antlaşmalarıyla da gözetilen ve teyit edilen stratejik denge olduğunu her zaman dikkate almıştır. Unutanlara veya farkında olmayanlara bu

tarihi gerçeği daima hatırlatmıştır.

Kıbrıs müzakere sürecinde 20 sene kadar Sayın Denktaşın yakınında ve yanında bulunduk. Bundan büyük şeref duyduk. Kıbrıs konusunu yürütürken kendi halkının ve KKTCnin çıkarlarıyla Türkiyenin çıkarlarının eş değerde ve ortak olduğunun bilinciyle hareket ettiğini açık biçimde gördük. Denktaş, önce KTFDde ve sonra da KKTCde mükemmel işleyen canlı bir demokraside önde gelen siyasetçi kimliğine sahip olmasına rağmen, Millî Davanın yürütülmesinde kendi siyasî geleceğinin kaygılarıyla değil, Türkiyenin çıkarlarını ön plânda tutarak hareket etmiştir. Bunun somut örneklerine şahit olmuşuzdur.

KTFD Yasama Meclisi 18 Haziran 1983 tarihinde kabul ettiği tarihî kararla Kıbrıs Türk halkının kendi kaderini kendisinin tayin etmesini öngörmüş bulunmasına rağmen, Denktaş bu yönde Türkiyeyi zor durumda bırakacak bir adımı derhal atmaktan kaçınmış ve KKTCnin kuruluşunun ilânı için Türkiye bakımından en uygun iç ve dış şartların oluşmasını beklemiştir.

Rauf Denktaş öngörü ve önsezi sahibiydi. 1960 Antlaşmalarının yürümeyeceğini önceden görmüş ve ifade etmiştir. Eski Başbakanlardan merhum Nihat Erim Kıbrıs isimli kitabında ben Denktaşın daha Kıbrıs Cumhuriyeti ilân edilmeden Zürih ve Londra Antlaşmalarıyla bulunan çözüm hakkında endişeli olduğunu; bu işin Rumların kötü niyeti dolayısıyla yürüyemeyeceğini birkaç defa bana, o zamanki Başbakana ve Dışişleri Bakanına söylediğini hatırlıyorum şeklinde tarihe bir kayıt düşmüştür.

Gelişmeler Rauf Denktaşın endişe etmekte haklı olduğunu ortaya koymuştur. Kıbrıs Cumhuriyeti kuruluşundan 3 yıl 4 ay sonra Rum saldırıları sonucunda yıkılmıştır.

Rauf Denktaş, Rumlar 21 Aralık 1963 gecesi Kıbrıslı soydaşlarımıza karşı etnik temizlik hareketine giriştikleri dönemde Kıbrısta Türk Cemaat Meclisi Başkanı olarak görev ifa ediyordu. Kıbrıstaki buhran başlayınca girişilen diplomatik çabalarda Kıbrıs Türk Tarafının tezlerini önce Londrada toplanan Kıbrıs Konferansında ve sonra da Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinde anlatmak üzere 7 Ocak 1964 günü Adadan ayrılmıştır.

Rauf Denktaş Güvenlik Konseyin 28 Şubat 1964 Cuma günkü 1099. oturumunda uluslararası topluma hitap etmiştir. Denktaşın bu konuşması tarihî önem taşımaktadır. Kıbrıs Türk Tarafının görüşleri, Kıbrıslı Rumların gerçek niyetleri ve Kıbrıs Rum Tarafının saldırıları sonucunda Kıbrıs Türk halkının uğradığı can ve mal kayıpları ve çektiği çileler Rauf Denktaşın bu konuşmasıyla ilk defa olarak Güvenlik Konseyinin zabıtlarına geçmiştir.

Bu konuşması sebebiyle, Kıbrıs Rum Yönetimi, Rauf Denktaşın Adaya girişini yasaklamıştır. Denktaş 1968 Nisan ayına kadar Ankarada yaşamıştır. Davasıyla ilgili çalışmalarını Ankarada sürdürmüştür.

Yunanistandaki 21 Nisan 1967 askerî darbesinden sonra Rum-Yunan ortaklığının ENOSIS yönünde Adada oldubittiler peşinde olduğu belirginlik kazanmıştır. Bu ortamda Denktaş halkından, vatanından uzakta kalmayı içine sindirememiş ve 31 Ekim 1967 günü, İskenderundan kiraladığı küçük bir balıkçı motoru ile Adaya gizlice girmeğe teşebbüs etmiştir. Ancak, Rum güvenlik güçleri tarafından yakalanmış ve tutuklanmıştır. Türkiyenin

yoğun diplomatik teşebbüslerinden sonra 12 Kasım 1967 günü uçakla Türkiyeye iade edilmiştir.

Denktaşın Türkiyeye iade edilmesinden 3 gün sonra Rumlar Geçitkale ve Boğaziçi köylerine ağır silâhlarla saldırarak 29 soydaşımızı şehit etmişlerdir.

Bu krizden sonra 1968de başlayan Kıbrıs müzakere sürecinin her aşamasında, görüşmeler Denktaşın çağrısı ve attığı olumlu somut adımlarla başlamış; Rumların baltalamasıyla son bulmuştur.

Eski BM Genel Sekreterlerinden Perez de Cuellar hatıratında 17-20 Ocak 1985 tarihinde Denktaş ile Kyprianou arasında New Yorkda yapılan Zirve toplantısında Denktaşın BMnın ortaya koyduğu belgenin tamamını anlaşmaya temel olarak kabul ettiğini, oysa Kyprianounun takındığı olumsuz tutumla her şeyi mahvettiğini yazmaktadır. Bu örneklerden sadece biridir. Benzer değerlendirmeler Denktaşın dirayet ve devlet adamlığı vasıfları da vurgulanarak dünya basınında da yer almıştır.

Uluslararası toplumun Denktaşa özür borçlu olduğunu düşünüyoruz. Çünkü, 1980den bu yana müzakere sürecini baltalamış ve 2004de de açıkça çözümü reddetmiş olan Rumları siyaseten ödüllendiren kararlar almışlardır. Adadaki çözümsüzlüğün sorumluluğunu haksız olarak Denktaşa yüklemişlerdir. Onun siyasî hayatını sona erdirmek için KKTCnin iç siyasetine müdahalelerde bulunmuşlar ve bunu gizleme ihtiyacını dahi duymamışlardır. Annan Plânının 2004de Rumlar tarafından reddedilmesinden bu yana 8 yıl geçmiştir. Bu zaman zarfında Denktaş siyaset sahnesinde aktif rol almamıştır. Yine de Adada çözüme ulaşılamamıştır.

2002 □ 2004 döneminde Denktaşı Türkiyenin AB sürecine zarar vermekle itham etmiş olan çevreler, Türkiyenin çözüm için gösterdiği büyük gayretler sayesinde Kıbrıs Türk Halkının 24 Nisan 2004 referandumlarında çözüme evet demiş ve Rumların reddetmiş olması tarihî gerçeğinin ertesindeki ve Denktaşın sahnede olmadığı son 8 yıllık dönemde, Türkiyenin AB yolunun iyice tıkanmış ve sürecin âdeta durmuş olması olgusunu nasıl izah edeceklerdir?

Rauf Denktaş, keskin zekâsı, yorulmak bilmez çalışkanlığı, güzel ve etkileyici konuşması, İngilizceye akıcı biçimde vukufu, en karmaşık konuları sade bir dille anlatma yeteneği, nüktedanlığı, cömertliği, liderlik vasıfları ve etrafa sevgi saçması, aynı zamanda saygı uyandırması, ince ruhu, hayvanseverliği, hobi sahibi olmasıyla çevresindekileri □ muhalifleri dahil - kendisine hayran bırakmıştır.

Dışişleri Bakanlığına gönderdiği görüşme notlarını okurken hem Kıbrıs konusunu en ince ayrıntılarına kadar öğrenir, hem de büyük keyif alırdık. Notlarını sık sık güzel nüktelerle, zarif ve anlamlı ifadelerle süslerdi.

1977deki 4-Nokta Anlaması için Makarios ile buluşmasına dair notunda yer alan şu ifadeyi hâlâ hatırlamaktayız: …tokalaştık. Makarios dişlerini gösterdi: Tebessümmüş!

Perez de Cuellar, hatıratında Denktaştan söz ederken görüşlerini izah ederken fikir silsilesi daima mantıklı ve berraktı ☀□□□□□ zaman iyi niyet görevimi ifa ediş tarzım hakkında beni

eleştirdiği de olmuştur. Ancak, bazen anlattıklarının özü hakkında sıkılmış olmama rağmen ifadelerindeki berraklığa hayran olmaktan kendimi alamamışımdır ifadelerine yer vermektedir.

Rauf Denktaş dünya çapında ilgi ve itibar görmüş mümtaz bir kişiydi. Uluslararası toplumun Kıbrıs Türk halkıyla ve özellikle KKTC ile ilgili bilinen çekincelerine ve uyguladıkları kısıtlamalara rağmen Denktaş dünyanın önde gelen devlet adamları tarafından kabul edilmiştir. Makamlarında görüştüğü yabancı devlet adamları arasında ABD eski Dışişleri Bakanlarından Dr. Kissinger, Baker, Albright; İngiltere Başbakanlarından Callaghan ve Thatcher vardır. İrlanda Savunma Bakanı Denktaşı Lefkoşada makamında ziyaret etmiştir. Denktaş Almanya Dışişleri Bakanı Fischerin resmî daveti üzerine beraberinde bir heyet olduğu halde 2000 Şubat ayında Almanyaya ziyarette bulunmuştur. Fischer ile heyetler halinde görüşmüş ve yemek yemişlerdir. Kıbrıs Türk Federe Devletinin kurulmasından sonra Malezya, Endonezya, Mısır, Libya, Lübnan, Ürdün, Pakistan ve Bangladeşte Cumhurbaşkanları ve/veya Başbakanları, İran Şahı Rıza Pahlevi ve Ürdün Kralı Hüseyin tarafından kabul edilmiştir.

Kurucu Cumhurbaşkanı Sayın Rauf Denktaş Millî Davayı anlatmak ve benimsetmek için her fırsatı değerlendirirdi. Bunun için her türlü fizikî zahmeti göze alır, sağlığından ve özel hayatından büyük fedakârlıklar yapardı. Davayı anlatmak için Türkiyedeki ve dışarıdaki çeşitli çevrelere, kişilere kendi kaleme aldığı mektuplar, belgeler, kitaplar gönderirdi. Aldığı bir mektuba derhal cevap verir; cevabı bir hafta kadar gecikmişse, mektuba gecikme için özür dileyerek başlardı.

Bize göndermek lûtfunda bulundukları son mektuplarından birinde şunları ifade buyurmuştur:

Kıbrısta biz Türküz; Türkiye Anavatanımızdır diyen insanlar var oldukça Rum-Yunan ikilisi bu davaya son noktayı kalıcı bir anlaşma yaparak koymayacaktır. Her yeni anlaşmayı, 1960daki gibi esas millî hedefine bir sıçrama tahtası yapmak için uğraşacaktır. Yeni anlaşmanın temelinde bağımsız devletimiz yoksa sıçrama tahtası maceralarından kurtulamayız. Annan Plânı ve benzeri bağımsızlık temelinden yoksun anlaşmalar Kıbrısı Girit misali Türkten arındıracaktır. Kıbrısın Türkiyesiz bir ABne girişine izin verilmiş olması Kıbrıstan yok oluşumuzun kapılarını açmıştır. Bu hatadan dönülmesi için sonuna kadar uğraşmak boynumuzun borcu olmuştur.

KKTCnin Sayın Kurucu Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş hayata veda ederken de millî Kıbrıs davamıza bir kere daha tarihi hizmetlerde bulunmuştur.

Kendisi için düzenlenen veda töreni Onun halkını toparlayıcı, birleştirici ve barıştırıcı rolünü oynamasına vesile olmuştur.

KKTC halkı millî bir heyecan içinde ortak duygularla birlik ve beraberlik ruhuna bürünmüştür.

Türkiye Cumhuriyetinin en üst makam sahiplerinin, bütün siyasî parti liderlerinin Denktaşı ebediyete uğurlamak üzere Kıbrıslı soydaşlarımızla Lefkoşada kucaklaşmaları, sadece

KKTC ile Türkiye arasındaki bağların ne denli kuvvetli olduğunu değil, Ulus olarak Denktaş ile iftihar ettiğimizi de ortaya koymuştur. KKTC ve Türkiye, Devlet ve Ulus olarak Millî Dava zemininde daha da kuvvetli biçimde kenetlenmiştir.

Devlet Büyüklerimiz ve siyasî partilerin Liderleri Rauf R. Denktaşın bizleri acılara garkeden vefatı üzerine yayınladıkları mesajlarda Denktaşın bilinen ve takdir edilen üstün vasıflarını vurgulamışlar ve Onun en büyük mirasının Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olduğunu ifade etmişlerdir.

Sayın Cumhurbaşkanı Gülün mesajında yer alan ☀□□□ Denktaşın ☀□□□□□□□ bıraktığı en büyük miras şüphesiz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetidir. Kıbrıs Türk halkının bu mirasa sahip çıkarak, Kıbrısta âdil ve kalıcı barışın tesisine yönelik yarım asırlık mücadelesinde başarıya ulaşması, Merhum Denktaşın aziz hatırasını yaşatacak en önemli kazanım olacaktır şeklindeki ifadenin anlam ve önemi, çözüm şekline bakış açımızı yeniden ortaya koyması bakımından tarihî değer taşımaktadır.

KKTCnin Kurucu Cumhurbaşkanı büyük insan Millî Kahraman Rauf R. Denktaşa Allahtan rahmet diliyor, aziz hatırası önünde tazimle eğiliyoruz. KKTC halkıyla beraber tüm Ulusumuzun başı sağ olsun!

About the author:

To cite this article: Tugay ULUÇEVİK. 2026. "MİLLÎ KAHRAMAN Rauf. R. DENKTAŞ." Center For Eurasian Studies (AVİM), Blog No.2012 / 6. January 20. Accessed October 30, 2026. https://avimbulten.org/public/Blog/MILLI-KAHRAMAN-Rauf-R-DENKTAS-2

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır